

sából írt Herman Ottó és száz képpel illusztrált Csörgéy Titusz. »Előjáró beszédjében« a szerző a többi közt ezeket mondja: Áldom a sorsomat azért, hogy megérhettem, hogy akadt oly férfiú, kit saját igyekezete és a sors kegye magasra emelt — Darányi Ignác m. k. földművelésügyi minister, — de azért mégsem emelhettem sorsa oly magasra, hogy ne lássa, ne ismerje meg a magyar gazdanép szükségét, okulásra törő vágyát. Aki épen azért engem bizott meg e szerény könyv szerzésével. Ezért áldom sorsomat. El is mondom neki ezen a helyen, hogy bizodalommal örök hálára köteleztem, és hogy azontúl a legnaggyobb gyönyörűséget szerzett énnekem, megadván a módot, hogy Tehozzád szóljak, magyar Népem, a kihez a vérség és a szeretet ezer szála fűzött.« Ennek a megbizatásnak derekasán megis felelt, zamatos magyarsággal szólván a nép fiához. Elsőben is vázolja a magyar nép viszonyát a madárhoz és adja a madár szavának népies értelmezését, a madár hasznát és kárát, családi életét és vonulását, felszólít, hogy a madarakat védeni és etetni kell, végül m. e. 50 madarat tüzetesen leír, megjegyezvén, miben káros, miben hasznos. Függlékül adja az állatvédelemről kibocsátott körrendeletet. A 279 lapra terjedő, igen díszes kiállítású könyv ára — 1 korona — rendkívül olcsó. Községi jegyzők, lelkészek és tanítók pedig ingyen kaphatják. Az érdekes könyvre — melynek széles elterjedést kívánunk — még visszatérünk.

Malaria-kutatás. Dr. Manson, londoni orvos és biológus kezdeményezése folytán tudományos expedíció készül a Csöndes tengerbe, melyre egy névtelen máris 24,000 koronát jegyzett, és melyre nézve az angol kormány támogatására is számítanak. Nevezett tudós ugyanis abban a nézetben van, hogy a malaria viszonyait, valamint keletkezésének s az ellene való védekezésnek kérdését sehol sem lehet oly kiválólag tanulmányozni, mint a Pacific-szigeteken. Mindenekelőtt kutatandó a moskitók életmódja és befolyásuk a betegség keletkezésére. A feladat egyik fontos része azonban az lenne, hogy a moskitókat a malariás-szigetetről oly kisebb szigetekre vinnék, a melyeken a járvány nem grasszál, azzal a czéllal, hogy ott laboratoriumban tenyészszék őket. Az erre való aquariumba bizonyos növényeket és állatokat tennének, megfigyelendők vajon azok közt nincsen-e olyan, mely a moskita fejlődésére kedvezőtlenül hat. A tudós azt hiszi, hogy ezen az úton lehetséges lesz oly állatot felfedezni, a mely az embert a malaria ellen való küzdelmében segítheti. Minthogy a moskitóknak mechanikai vagy chemiai úton való kiirtása az emberre nézve legyőzhetetlen nehézségekkel jár, az egyedüli módja, szabadulnia ezektől a veszedelmes rovaroktól az, hogy azok természetes ellenségeit segítségül hívja. A moskitókat egyébiránt más-más betegségek okozóinak is tartják, a melyek a Pacific-szigeteken nagy mértékben uralkodnak, t. i. az Elephantiasis- és a Filariasis-nak. Több szigeten az előbbi betegség a lakosság 20—50, az utóbbi

30—60 százalékát fogja el. Ellenben vannak kisebb szigetek, a melyeken ezek a betegségek nem szoktak fellépni. — Dél-Magyarországon a malariát ma is hidegtelelésnek nevezik s annak okozójául nem a legyeket, hanem a rosz ivóvizet okolják. Alighanem másutt is úgy lesz.

A gabona veszedelmes ellensége a *Hadena didyma* Esp., mely nálunk is gyakori jelenség, de a mely *Finnország* egyik kerületében egy év alatt oly kárt okozott, hogy 31 gazdaságban 6124 hectoliter rozst tönkretett, más kisebb gazdaságokban pedig a kár 90, sőt 100%-ra rugott. A hernyó életmódja magyarázza meg a kár nagy voltát. A hernyó ugyanis kicsi korában a föld alatt telel ki; mihelyt a tavasz melege új életre kelti, az őszi vetést támadja meg és behatol egyik rozsszálba, melyet azonban növekedvén elhagy és vastagabb szálba megy át s így végre a legerőteljesebb szálat is elpusztítja, úgy hogy csak a satnya, alig termő szálak maradnak meg. Védekezésül ajánlották, hogy őszi felé a petéket és apró hernyókat mélyen alá kell szántani és a földet tavaszkor újra bevetni. De ez se biztos szer, mivel még azt sem tudni, hogy a lepke voltaképp mire rakja le petéit. Ebből a példából is látni való, mily kevésbé ismeretes az életmódja az oly rovaroknak, melyek egész családok, egész országok részének jólétét veszélyeztetik. pedig az ellenük való sikeres védekezésnek első feltétele, hogy életmódjukat alaposan ismerjük.

Magyarország rovarainak száma. Mocsáry Sándor a „Természettudományi Közlöny“-ben „*A Rovarok*“ cím alatt népszerű felolvasást bocsátott közre, a melyben a többi közt előadja, hogy a k. m. Természettudományi Társulat által kiadott faunakatalogus szerint 17,000 rovarfajnak honosságát állapították meg eddigelé. Ámde — úgymond — „ehhez még legalább is 5000 fajt hozzá kell adni, ha az apró és legkisebb alakokat is gondosan meggyűjtik és meghatározzák. Biztosan mondhatjuk, hogy a magyar állam területén legalább is 25,000 állatfaj él, melyből mintegy 560 faj a gerinczesekre (emlős 80—85, madár 350, csúszómászó és kétéltű 51, hol 64 faj), a többi 24,440 faj pedig a gerinctelenekre esik, mely ulóbbiak között a rovarok maguk mintegy 22,000 fajt tesznek“.

Az új lepke-katalogus „Catalog der Lepidopteren des palae-arktischen Faunengebietes. Von Dr. O. Staudinger und Dr. H. Rebel. 2 rész 779 lap, Staudinger arczképével. Az első rész 39 csoportban (764 genus) magába foglalja az eddig úgynevezett Macrolepidopterákat, (4744 faj), míg a második rész 18 csoportban (483 genus) a Microlepidopterákat (4782 faj) öleli fel. A pótlékban fellejegyzett 194 fajjal együtt összesen 9720 faj van felsorolva.

Késő kifejlés. Berlieni gyűjtőnél nov. elején kikelt a *Bombyx populi* egy nősténye, mely ki nem fejlődött, de párosodván, petéit lerakva s azután ötöd napra mégis szabályosan kifejlődött.